

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Кафедра правоохоронної діяльності та поліціїстики
Факультет № 6

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

навчальної дисципліни «**Організаційно-правові питання публічної служби в Україні**» вибіркового компонент освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти,

262 Правоохоронна діяльність

за темою № 8 – «Проходження публічної служби в правоохоронних органах».

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30 серпня 2023 року № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25 серпня 2023 року № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29 серпня 2023 року № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики
Протокол від 18 серпня 2023 року № 8

Розробники:

1. Доцент кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики, кандидат юридичних наук, Іванов Антон Олександрович.
2. Старший викладач кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики, кандидат юридичних наук, Крут Катерина Олегівна

Рецензенти:

1. Доцент кафедри права Міжнародного науково-технічного університету імені академіка Юрія Бугая, кандидат юридичних наук, Карпова Наталія Юріївна.
2. Професор кафедри трудового та господарського права Ф № 2 ХНУВС, доктор юридичних наук, професор Подорожній Є. Ю.

План лекції

1. Поняття правоохоронної служби
2. Служба в органах Національної поліції України.
3. Служба в Національній гвардії України.
4. Служба в ДБР.
5. Служба в антикорупційних органах.

1. Правоохоронна служба — професійна службова діяльність громадян у правоохоронних органах, служба в установах, що здійснюють функції стосовно забезпечення безпеки, законності та правопорядку, боротьби зі злочинністю, захисту прав і свобод людини і громадянина. Правоохоронна діяльність є формою активного реагування правової держави до злочинів, адміністративних правопорушень, їх причин і наслідків, а також інших негативних протиправних явищ з метою забезпечення виконання вимог правових норм, неухильного дотримання принципів законності. Правоохоронна діяльність складається із цілеспрямованих дій:

- 1) виявлення загроз існуючому правовому порядку;
- 2) попередження порушень правопорядку;
- 3) припинення порушень правопорядку;
- 4) відновлення правового порядку;
- 5) застосування заходів юридичної відповідальності до порушників правопорядку.

Складовими правоохоронної служби є такі:

- державно-правовий та тією чи іншою мірою воєнізований характер служби; наявність спеціальних заходів, що забезпечують стабільність і спадкоємність служби;
- послідовне кар'єрне зростання співробітників залежно від успіхів на службі, особистих якостей і рівня професіоналізму;

- особливий правовий статус співробітників і вимоги до їх професійної підготовки, обумовлені необхідністю чіткого і неухильного виконання законів і здійснення державного примусу у сфері охорони права;

- спеціальний порядок призначення на посади та подальшого проходження служби в правоохоронних органах;

- наявність у системі служби класних чинів і спеціальних звань, що встановлюють відносини старшинства і жорсткий характер посадового підпорядкування в системі служби;

- введення присяги та інших регуляторів, які сприяють формалізації службового обов'язку та його закріплення в правових нормах;

- спеціальні дисциплінарні вимоги, які часто узагальнюються в статутах про дисципліну;

- поширення низки цих вимог у сферу позаслужбових відносин, в яких негідна поведінка співробітника може підривати авторитет держави або конкретної правоохоронної структури;

- встановлення вікових та інших (стан здоров'я, судимість, родинні зв'язки тощо) обмежень на зайняття тих чи інших посад;

- особливий порядок призначення співробітників на керівні посади;

- наявність розвиненої системи підготовки та підвищення кваліфікації кадрів;

- встановлення особливих обмежень, пов'язаних з прийомом на службу та її проходженням;

- спеціальні гарантії правового і соціального захисту співробітників і членів їх сімей.

До правоохоронної служби належить: 1) поліцейська служба (у Національній поліції); 2) гвардійська служба (у Національній гвардії); 3) прикордонна служба; 4) охоронна служба (в Управлінні державної охорони); 5) розслідувальна служба (у Державному бюро розслідувань); 6) антикорупційна служба (у Національному антикорупційному бюро); 7)

кримінально-виконавча служба (у Державній кримінально-виконавчій службі); 8) служба в податковій міліції.

2. Національна поліція України є центральним органом виконавчої влади, що забезпечує громадську безпеку і порядок, охорону прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидію злочинності, а також надає визначені законом послуги з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

Поліцейська служба — публічна служба особливого характеру, що є професійною діяльністю поліцейських з виконання покладених на поліцію повноважень. Поліцейським є громадянин України, який склав Присягу поліцейського, проходить службу на відповідних посадах у поліції і якому присвоєно спеціальне звання поліції. Громадяни України, які виявили бажання вступити на службу в поліції, з метою визначення стану їхнього здоров'я зобов'язані пройти медичні обстеження, а також перевірку рівня фізичної підготовки, психофізіологічне обстеження, обстеження на предмет виявлення алкогольної, наркотичної та токсичної залежності у порядку, визначеному Міністерством внутрішніх справ України. Громадяни України, які виявили бажання вступити на службу в поліції, за їхньою згодою проходять тестування на поліграфі. Відповідно до порядку, встановленого законом, щодо осіб, які претендують на службу в поліції, проводиться спеціальна перевірка, порядок проведення якої визначається законом та іншими нормативно-правовими актами. Для забезпечення прозорого добору (конкурсу) та просування службою поліцейських на підставі об'єктивного оцінювання професійного рівня та особистих якостей кожного поліцейського, відповідності їх посаді, визначення перспективи службового використання в органах поліції утворюються постійні поліцейські комісії.

З метою добору осіб, здатних професійно виконувати повноваження поліції та посадові обов'язки за відповідною вакантною посадою, у випадках, передбачених України «Про Національну поліцію», проводиться конкурс на

службу в поліції та/або на зайняття вакантної посади. Проведення конкурсу здійснюється з урахуванням рівня професійної компетентності, особистих якостей і досягнень кандидатів на прийняття на службу та зайняття вакантної посади. Конкурс на службу в поліції обов'язково проводиться серед осіб, які вперше приймаються на службу в поліції з призначенням на посади молодшого складу поліції. Конкурс проводиться відповідно до Типового порядку проведення конкурсу на службу до поліції та/або зайняття вакантної посади, що затверджується Міністром внутрішніх справ України. Типовий порядок проведення конкурсу визначає: 1) умови проведення конкурсу; 2) вимоги щодо оприлюднення інформації про вакантну посаду державної служби та оголошення про проведення конкурсу; 3) повноваження поліцейської комісії при проведенні конкурсу; 4) порядок прийняття та розгляду документів для участі в конкурсі; 5) порядок проведення тестування, співбесіди, інших видів оцінювання кандидатів на службу в поліції та/або зайняття вакантних посад; 6) методи оцінювання кандидатів на службу в поліції та/або на зайняття вакантних посад державної служби. Рішення про оголошення конкурсу приймає керівник органу поліції, якому надано право приймати громадян на службу в поліції та/або призначати на відповідну вакантну посаду. Строк подання документів для участі в конкурсі не може становити менше 10 та більше 30 календарних днів з дня опублікування оголошення про проведення конкурсу. Переможець конкурсу в разі його проведення призначається на вакантну посаду поліцейського. Службові відносини особи, яка вступає на службу в поліції, розпочинаються з дня видання наказу про призначення на посаду поліцейського. Призначення на посади поліцейських здійснюють посадові особи органів (закладів, установ) поліції відповідно до номенклатури посад, яку затверджує Міністерство внутрішніх справ України. У разі проведення конкурсу для визначення кандидата для призначення на відповідну посаду призначення на посади поліцейських здійснюють посадові особи органів (закладів, установ) поліції згідно з номенклатурою посад, яку затверджує Міністерство

внутрішніх справ України, та відповідно до результатів конкурсу. Призначення на посади курсантів (слухачів) вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських, належить до компетенції керівників таких закладів.

Особа, яка вступає на службу в поліції, складає Присягу на вірність Українському народові такого змісту: «Я, (прізвище, ім'я та по батькові), усвідомлюючи свою високу відповідальність, урочисто присягаю вірно служити Українському народові, дотримуватися Конституції та законів України, втілювати їх у життя, поважати та охороняти права і свободи людини, честь держави, з гідністю нести високе звання поліцейського та сумлінно виконувати свої службові обов'язки». Порядок складання Присяги працівника поліції встановлює Міністерство внутрішніх справ України. Призначення на посаду поліцейського здійснюється безстроково (до виходу на пенсію або у відставку), за умови успішного виконання службових обов'язків. Строкове призначення здійснюється в разі заміщення посади поліцейського на період відсутності особи, за якою відповідно до закону зберігається посада поліцейського, та посад, призначенню на які передують укладення контракту. Контракт про проходження служби в поліції — це письмовий договір, що укладається між громадянином України та державою, від імені якої виступає поліція, для визначення правових відносин між сторонами. Контракт є підставою для видання наказу про прийняття особи на службу в поліції та/або призначення її на відповідну посаду. Контракт про проходження служби в поліції укладається: 1) з особами молодшого складу поліції, які вперше прийняті на службу в поліції, — одноразово строком на два роки без права продовження; 2) з громадянами, які зараховані до вищого навчального закладу зі специфічними умовами навчання, який здійснює підготовку поліцейських, на час навчання; 3) із заступниками керівників територіальних органів поліції в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, районах, містах, районах у містах, науково-дослідних установах, вищих навчальних закладів зі специфічними умовами

навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, та керівниками структурних підрозділів зазначених органів, закладів та установ — на термін три роки з правом продовження контракту на той самий термін; 4) із заступниками керівника поліції та керівниками територіальних органів поліції в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, науково-дослідних установ, ректорами (керівниками) вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, та прирівняних до них керівниками строком на чотири роки з правом продовження контракту одноразово строком до чотирьох років; 5) з керівником поліції строком на п'ять років з правом продовження контракту одноразово строком до п'яти років.

Право на укладення від імені поліції контракту про проходження служби надається: 1) Міністрові внутрішніх справ України з керівником поліції та його заступниками; 2) керівнику поліції з особами, які згідно із законом та іншими нормативно-правовими актами призначаються на посади його наказами, крім осіб, право на підписання контракту з якими належить Міністру внутрішніх справ України; 3) керівнику вищого навчального закладу зі специфічними умовами навчання, що здійснює підготовку поліцейських, з курсантами та слухачами цих навчальних закладів про навчання; 4) керівникам територіальних органів поліції в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, науково-дослідних установ, ректорам (керівникам) вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських, та прирівняним до них керівникам з особами, які згідно із законом та іншими нормативно-правовими актами призначаються на посади їхніми наказами. З метою оцінки ділових, професійних, особистих якостей, освітнього та кваліфікаційного рівнів, фізичної підготовки поліцейських на підставі глибокого і всебічного вивчення, визначення відповідності посадам, а також перспектив їхньої службової кар'єри проводиться атестування. Воно проводиться: 1) при призначенні на вищу посаду, якщо заміщення цієї посади здійснюється без

проведення конкурсу; 2) для вирішення питання про переміщення на нижчу посаду через службову невідповідність; 3) для вирішення питання про звільнення зі служби в поліції через службову невідповідність. Рішення про проведення атестування приймає керівник поліції, керівники органів (закладів, установ) поліції стосовно осіб, які згідно із законом та іншими нормативно-правовими актами призначаються на посади їхніми наказами. Атестування проводиться атестаційними комісіями органів (закладів, установ) поліції, що створюються їх керівниками. Порядок проведення атестування поліцейських затверджується Міністром внутрішніх справ України. Переміщення поліцейських в органах, закладах та установах поліції здійснюється:

- 1) на вищу посаду у порядку просування по службі;
- 2) на рівнозначні посади:
 - для більш ефективної служби, виходячи з інтересів служби;
 - за ініціативою поліцейського;
 - у зв'язку зі скороченням штатів або проведенням реорганізації;
 - у разі необхідності проведення кадрової заміни в місцевостях з особливими природними, географічними, геологічними, кліматичними, екологічними умовами;
 - за станом здоров'я на підставі рішення медичної комісії;
 - з меншим обсягом роботи з урахуванням професійних і особистих якостей на підставі висновку атестації;
 - у разі звільнення з посади на підставі рішення місцевої ради про прийняття резолюції недовіри відповідно до ст. 87 Закону України «Про Національну поліцію»;
- 3) на посади, нижчі ніж та, на якій перебував поліцейський:
 - у зв'язку зі скороченням штатів або реорганізацією в разі неможливості призначення на рівнозначну посаду;
 - за станом здоров'я на підставі рішення медичної комісії;

- через службову невідповідність на підставі висновку атестації з урахуванням професійних і особистих якостей;
- за ініціативою поліцейського;
- як виконання накладеного дисциплінарного стягнення звільнення з посади відповідно до Дисциплінарного статуту Національної поліції України;
- у разі звільнення з посади на підставі рішення місцевої ради про прийняття резолюції недовіри, відповідно до ст. 87 Закону України «Про Національну поліцію»;

4) у зв'язку із зарахуванням на навчання до вищого навчального закладу зі специфічними умовами навчання, що здійснює підготовку поліцейських, на денну форму навчання, а також у разі призначення на посаду після закінчення навчання. На поліцейських поширюються обмеження, визначені Законами України «Про запобігання корупції», «Про Національну поліцію» та іншими законами України. Зокрема, поліцейський не може бути членом політичної партії, не може організовувати страйки та брати участь у страйках. Поліцейський не може під час проходження служби займатися іншою оплачуваною діяльністю, крім науково-педагогічної, наукової або творчої.

Поліцейський зобов'язаний: 1) неухильно дотримуватися положень Конституції України, законів України та інших нормативно-правових актів, що регламентують діяльність поліції, та Присяги поліцейського; 2) професійно виконувати свої службові обов'язки відповідно до вимог нормативно-правових актів, посадових (функціональних) обов'язків, наказів керівництва; 3) поважати і не порушувати прав і свобод людини; 4) надавати невідкладну, зокрема домедичну і медичну, допомогу особам, які постраждали внаслідок правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я; 5) зберігати інформацію з обмеженим доступом, яка стала йому відома у зв'язку з виконанням службових обов'язків; 6) інформувати безпосереднього керівника про обставини, що унеможливають його

подальшу службу в поліції або перебування на займаній посаді. У разі вчинення протиправних діянь поліцейські несуть кримінальну, адміністративну, цивільно-правову та дисциплінарну відповідальність відповідно до закону. Підстави та порядок притягнення поліцейських до дисциплінарної відповідальності, а також застосування до поліцейських заохочень визначаються Дисциплінарним статутом Національної поліції України, що затверджується законом.

Держава відповідно до закону відшкодовує шкоду, завдану фізичній або юридичній особі рішеннями, дією чи бездіяльністю органу або підрозділу поліції, поліцейським під час здійснення ними своїх повноважень. За поліцейськими зберігаються всі права, визначені для громадян України Конституцією та законами України, крім обмежень, встановлених цим та іншими законами України. Зокрема, поліцейський: 1) забезпечується належними умовами для виконання покладених на нього службових обов'язків; 2) отримує в органах поліції в установленому порядку інформацію, у тому числі з обмеженим доступом, та матеріали, необхідні для належного виконання покладених на нього обов'язків; 3) користується повноваженнями, передбаченими Законом України «Про Національну поліцію», незалежно від посади, яку він займає, місцезнаходження і часу; 4) своєчасно і в повному обсязі отримує грошове забезпечення та інші компенсаційні виплати відповідно до закону та інших нормативно-правових актів України; 5) у повному обсязі користується гарантіями соціального та правового захисту, передбаченими Законом України «Про Національну поліцію» та іншими актами законодавства; 6) захищає свої права, свободи та законні інтереси всіма способами, що передбачені законом; 7) під час виконання поліцейських повноважень користується безоплатно всіма видами громадського транспорту міського, приміського і місцевого сполучення (крім таксі), а також попутним транспортом. Поліцейські, які виконують повноваження поліції на транспортних засобах, крім того, мають право на безоплатний проїзд у поїздах, на річкових і морських суднах. Під час

службових відряджень поліцейські мають право на позачергове придбання квитків на всі види транспорту і розміщення в готелях при пред'явленні службового посвідчення та посвідчення про відрядження; 8) може бути переміщений по службі залежно від результатів виконання покладених на нього обов'язків та своїх професійних, особистих якостей.

В органах (закладах, установах) поліції з метою захисту трудових, соціально-економічних прав та інтересів поліцейських відповідно до вимог законодавства можуть утворюватися професійні спілки. Обмеження прав професійних спілок поліцейських порівняно з іншими професійними спілками не допускається. Гарантіями професійної діяльності поліцейського є такі: 1. Поліцейський під час виконання покладених на поліцію повноважень є представником держави. 2. Законні вимоги поліцейського є обов'язковими для виконання всіма фізичними та юридичними особами. 3. Поліцейський під час виконання покладених на нього обов'язків підпорядковується тільки своєму безпосередньому та прямому керівнику. Ніхто, крім безпосереднього і прямого керівника (за винятком випадків, прямо передбачених законом), не може надавати будь-які письмові чи усні вказівки, вимоги, доручення поліцейському або іншим способом втручатися в законну діяльність поліцейського, у тому числі діяльність, пов'язану з кримінальним провадженням або провадженням у справах про адміністративні правопорушення. 4. Поліцейський надає пояснення з приводу справ та матеріалів, які перебувають у нього в провадженні, а також надає їх для ознайомлення лише у випадках та в порядку, визначених законом. 5. Ніхто не має права покласти на поліцейського виконання обов'язків, не визначених законом. 6. Втручання в діяльність поліцейського, перешкоджання виконанню ним відповідних повноважень, невиконання законних вимог поліцейського, будь-які інші протиправні дії стосовно поліцейського мають наслідком відповідальність відповідно до закону. 7. Правопорушення щодо поліцейського або особи, звільненої зі служби в поліції, її близьких родичів, вчинені у зв'язку з його попередньою

службовою діяльністю, мають наслідком відповідальність відповідно до закону. 8. У разі затримання поліцейського за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення або обрання щодо нього тримання під вартою як запобіжного заходу його тримають у призначених для цього установах окремо від інших категорій осіб. 9. Поліцейські, а також особи, звільнені зі служби в поліції на підставі ст. 77 Закону України «Про Національну поліцію», для забезпечення власної безпеки мають право придбавати у власність пристрої для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, використовуючи їх виключно з підстав, визначених Законом України «Про Національну поліцію».

Поліцейські мають єдиний однострій. Поліцейський отримує однострій безоплатно. Зразки предметів однострою поліцейських затверджує Кабінет Міністрів України. На однострої поліцейського розміщується нагрудний знак із чітким зазначенням його спеціального жетона. Професійне навчання поліцейських складається з: 1) первинної професійної підготовки; 2) підготовки у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання; 3) післядипломної освіти; 4) службової підготовки — системи заходів, спрямованих на закріплення та оновлення необхідних знань, умінь та навичок працівника поліції з урахуванням оперативної обстановки, специфіки та профілю його оперативно-службової діяльності. Порядок, організацію та терміни проведення професійного навчання визначає Міністерство внутрішніх справ України. Післядипломна освіта поліцейських здійснюється на загальних засадах, визначених Законом України «Про вищу освіту», з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, і складається з: 1) спеціалізації; 2) перепідготовки; 3) підвищення кваліфікації; 4) стажування. Післядипломна освіта поліцейських може здійснюватися безпосередньо в підрозділах поліції або в навчальних закладах, у тому числі на договірних умовах.

Поліцейські зобов'язані проходити підвищення кваліфікації за відповідним напрямом службової діяльності: 1) не рідше одного разу на три роки; 2) перед призначенням на керівну посаду, у тому числі вищу керівну посаду, ніж займає. Поліцейські, які не пройшли підвищення кваліфікації або не виконали відповідну навчальну програму (отримали незадовільні оцінки за її підсумками), не можуть бути призначені на вищі посади. Підвищення кваліфікації поліцейських здійснюється у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання за відповідними програмами, погодженими Міністерством внутрішніх справ України. Порядок організації післядипломної освіти поліцейських установлює Міністерство внутрішніх справ України з урахуванням положень Закону України «Про Національну поліцію» та інших законів. Граничний вік перебування на службі в поліції. Поліцейські, які мають спеціальні звання молодшого складу поліції, перебувають на службі до досягнення ними 55-річного віку. Особи, які мають спеціальні звання середнього і вищого складу поліції, залежно від присвоєних їм спеціальних звань перебувають на службі до досягнення ними такого віку: 1) до підполковників поліції включно — 55 років; 2) полковники, генерали поліції — 60 років. Поліцейські, які досягли граничного віку перебування на службі в поліції, мають бути звільнені зі служби. У разі необхідності керівники, уповноважені призначати на посади поліцейських, можуть залишити на службі поліцейських за їхнім клопотанням понад граничний вік перебування на службі в поліції, але не більше ніж на 5 років, виключно у разі якщо такий поліцейський має високу професійну підготовку і досвід практичної роботи на займаній посаді та визнаний придатним за станом здоров'я для проходження служби. У виняткових випадках керівник поліції може повторно продовжити таким особам строк служби до п'яти років. Поліцейські, які перебувають на службі понад граничний вік перебування на службі в поліції, за їхнім клопотанням або за ініціативою керівника, уповноваженого призначати їх на посаду, можуть бути звільнені зі

служби до закінчення строку, на який їм продовжено службу, з підстав, визначених Законом України «Про Національну поліцію».

Поліцейський звільняється зі служби в поліції, а служба в поліції припиняється: 1) у зв'язку із закінченням строку контракту; 2) через хворобу — за рішенням медичної комісії про непридатність до служби в поліції; 3) за віком — у разі досягнення встановленого для нього Законом України «Про Національну поліцію» граничного віку перебування на службі в поліції; 4) у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів; 5) через службову невідповідність; 6) у зв'язку із реалізацією дисциплінарного стягнення у вигляді звільнення зі служби, накладеного відповідно до Дисциплінарного статуту Національної поліції України; 7) за власним бажанням; 8) у зв'язку з переходом у встановленому порядку на роботу до інших міністерств і відомств (організацій); 9) у зв'язку з безпосереднім підпорядкуванням близькій особі; 10) у разі набрання законної сили рішенням суду щодо притягнення до відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, або кримінального правопорушення; 11) у зв'язку з набуттям громадянства або підданства іншої держави. Час проходження служби в поліції зараховується до страхового стажу, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу державної служби. Стаж служби в поліції дає право на встановлення поліцейському надбавки за вислугу років, надання додаткової оплачуваної відпустки. Установлені такі види спеціальних звань поліцейських:

1) спеціальні звання молодшого складу: рядовий поліції; капрал поліції; сержант поліції; старший сержант поліції;

2) спеціальні звання середнього складу: молодший лейтенант поліції; лейтенант поліції; старший лейтенант поліції; капітан поліції; майор поліції; підполковник поліції; полковник поліції; 3) спеціальні звання вищого складу поліції: генерал поліції третього рангу; генерал поліції другого рангу; генерал поліції першого рангу.

Громадянам, уперше прийнятим на службу в поліції, присвоюється звання рядового поліції, якщо відсутні визначені Законом України «Про Національну поліцію» підстави для присвоєння іншого спеціального звання. Громадянам, які мають вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший бакалавр», після прийняття на службу в поліції та призначення на посади, що заміщуються особами середнього і вищого складу поліції, присвоюється первинне спеціальне звання молодшого лейтенанта поліції. Громадянам, які мають вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем не нижче бакалавра, після прийняття на службу в поліції та призначення на посади, які заміщуються особами середнього і вищого складу поліції, присвоюється первинне спеціальне звання лейтенанта поліції. Чергові спеціальні звання поліції присвоюються після закінчення строку вислуги в попередньому званні, якщо інше не визначено Законом України «Про Національну поліцію», за умови відповідності спеціального звання, що присвоюється, спеціальному званню, передбаченому займаною штатною посадою, відсутності незнятих дисциплінарних стягнень. Законом України «Про Національну поліцію» установлені такі строки вислуги в спеціальних званнях поліції:

- капрал поліції — 1 рік;
- сержант поліції — 3 роки;
- молодший лейтенант поліції — 1 рік;
- лейтенант поліції — 2 роки;
- старший лейтенант поліції — 3 роки;
- капітан поліції — 4 роки;— майор поліції — 4 роки;
- підполковник поліції — 5 років.

Строки вислуги в званнях рядового поліції, старшого сержанта поліції та полковника поліції, генерала поліції третього рангу, генерала поліції другого рангу не встановлюються. Військовослужбовцям та громадянам, які мають військові або спеціальні звання, класні чини, під час прийняття на службу в поліції присвоюються первинні спеціальні звання поліції,

відповідні наявним у них військовим або спеціальним званням, класним чином, у порядку, визначеному Міністерством внутрішніх справ України. Громадянам, які були звільнені зі служби в поліції, під час повторного прийняття на службу присвоюється спеціальне звання поліції, яке вони мали на момент звільнення.

До поліцейських можуть застосовуватися такі види дисциплінарних стягнень — засобу підтримання службової дисципліни, що застосовується за вчинення дисциплінарного проступку з метою виховання поліцейського, який його вчинив, для безумовного дотримання службової дисципліни, а також з метою запобігання вчинення нових дисциплінарних проступків: 1) зауваження; 2) догана; 3) сувора догана; 4) попередження про неповну службову невідповідність; 5) пониження у спеціальному званні на один ступінь; 6) звільнення з посади; 7) звільнення із служби в поліції. Дисциплінарним проступком визначається протиправна дія чи бездіяльність поліцейського, що полягає в порушенні ним службової дисципліни, невиконанні чи неналежному виконанні обов'язків поліцейського або виходить за їх межі, порушенні обмежень та заборон, визначених законодавством для поліцейських, а також у вчиненні дій, що підривають авторитет поліції.

3. Гвардійська служба Національна гвардія України є військовим формуванням з правоохоронними функціями, що входить до системи Міністерства внутрішніх справ України і призначена для виконання завдань із захисту та охорони життя, прав, свобод і законних інтересів громадян, суспільства і держави від злочинних та інших протиправних посягань, охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки, а також у взаємодії з правоохоронними органами — із забезпечення державної безпеки і захисту державного кордону, припинення терористичної діяльності, діяльності незаконних воєнізованих або збройних формувань (груп), терористичних організацій, організованих груп та злочинних організацій. Військово-політичне керівництво Національною гвардією України — це

діяльність, спрямована на забезпечення реалізації державної політики у сфері діяльності Національної гвардії України, політичних і стратегічних цілей, принципів та напрямів її розвитку. Адміністративне керівництво Національною гвардією України — це діяльність, спрямована на всебічне забезпечення життєдіяльності Національної гвардії України, її функціонування та розвитку з метою виконання основних завдань державної політики у сфері її діяльності.

Військово-політичне та адміністративне керівництво Національною гвардією України здійснює Міністр внутрішніх справ України. Безпосереднє військове керівництво Національної гвардії України — це діяльність, спрямована на здійснення заходів щодо розвитку Національної гвардії України, її технічного оснащення, підготовки та всебічного забезпечення, визначення основ її застосування, а також управління нею під час виконання службово-бойових завдань. Безпосереднє військове керівництво здійснює командувач Національної гвардії України, який одночасно є начальником головного органу військового управління Національної гвардії України. Командувач Національної гвардії України призначається на посаду Президентом України за поданням Міністра внутрішніх справ України та звільняється з посади Президентом України. Командувач Національної гвардії України має першого заступника та чотирьох заступників, які належать до вищого командування Національної гвардії України. Перший заступник та заступники командувача Національної гвардії України призначаються на посади за поданням командувача Національної гвардії України та звільняються з посад Президентом України. Керівники структурних підрозділів головного органу військового управління Національної гвардії України, органів військового управління оперативно-територіальних об'єднань та вищих військових навчальних закладів Національної гвардії України призначаються на посаду за погодженням з Президентом України і звільняються з посади Міністром внутрішніх справ України. Керівники військових частин (підрозділів) Національної гвардії

України призначаються за погодженням з Міністром внутрішніх справ України та звільняються з посади командувачем Національної гвардії України. Особовий склад Національної гвардії України складається з військовослужбовців та працівників. Національна гвардія України комплектується військовослужбовцями, які проходять військову службу за контрактом та за призовом.

Головний орган військового управління Національної гвардії України та органи військового управління оперативно-територіальних об'єднань Національної гвардії України можуть комплектуватися державними службовцями. Військовозобов'язані (крім військовозобов'язаних, які не підлягають призову на військову службу під час мобілізації) у добровільному порядку можуть бути зараховані до військового резерву Національної гвардії України, що складається з громадян, які проходять службу у військовому резерві, та громадян, відібраних кандидатами для зарахування на службу у військовому резерві. Комплектування Національної гвардії України військовослужбовцями та проходження ними військової служби здійснюються відповідно до Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» та Положення про проходження військової служби громадянами України в Національній гвардії України, що затверджується Президентом України. Громадяни України, які проходять військову службу та службу у військовому резерві Національної гвардії України, складають військову присягу на вірність Українському народу, при виконанні обов'язків служби носять військову форму одягу, їм довічно встановлюються законом військові звання. Порядок позбавлення військового звання визначається законом. У випадках, передбачених Законом України «Про військовий обов'язок і військову службу», іноземці та особи без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України, можуть у добровільному порядку (за контрактом) проходити військову службу в Національній гвардії України. Іноземці та особи без громадянства, які відповідно до закону вперше приймаються на військову службу до

Національної гвардії України, беруть офіційні зобов'язання неухильно додержуватися Конституції та законів України, сумлінно виконувати обов'язки військової служби. Перелік посад, які не можуть бути заміщені іноземцями чи особами без громадянства, визначається Міністерством внутрішніх справ України.

Трудові відносини працівників Національної гвардії України регулюються законодавством про працю, державну службу та укладеними трудовими договорами (контрактами). Стосовно осіб, які претендують на зарахування для проходження служби на відповідних посадах у Національній гвардії України, за їх письмовою згодою проводиться спеціальна перевірка в порядку, встановленому Законом України «Про запобігання корупції». Не може бути прийнята на службу до Національної гвардії України особа, яка має не погашену або не зняту судимість за вчинення злочину (крім реабілітованої особи) або на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення корупційного правопорушення.

Підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації осіб офіцерського складу Національної гвардії України проводиться згідно із законодавством України у вищих військових навчальних закладах Національної гвардії України, інших вищих навчальних закладах, а також за кордоном. Підготовка рядового, сержантського і старшинського складу проводиться у відповідних навчальних військових частинах (центрах) Національної гвардії України, а також на договірних засадах у навчальних частинах Збройних Сил України чи правоохоронних органів спеціального призначення та навчальних закладах системи Міністерства внутрішніх справ України. Військовослужбовці Національної гвардії України на період військової служби зупиняють членство в політичних партіях і професійних спілках. Військовослужбовці Національної гвардії України можуть бути членами громадських об'єднань, крім об'єднань, статутні положення яких суперечать засадам діяльності Національної гвардії України, а також брати участь у їх роботі у вільний від обов'язків військової служби час. Організація

військовослужбовцями Національної гвардії України страйків і участь у їх проведенні не допускаються. За вчинення протиправних дій та бездіяльність військовослужбовці Національної гвардії України несуть дисциплінарну, матеріальну, цивільно-правову, адміністративну та кримінальну відповідальність згідно із законом. Шкода, заподіяна фізичній або юридичній особі незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу управління Національної гвардії України, військовослужбовцями Національної гвардії України при здійсненні ними своїх повноважень, відшкодовується на підставах і в порядку, встановлених законом.

4. Розслідувальна служба — публічна служба в державних органах, основним завданням яких є здійснення правоохоронної діяльності з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до їх компетенції. До цього виду публічної служби відноситься служба в Державному бюро розслідувань (ДБР) — центральному органі виконавчої влади, що здійснює відповідну правоохоронну діяльність. Служба в ДБР є публічною службою особливого характеру, що полягає у професійній діяльності придатних до неї за станом здоров'я і віком громадян України. Час проходження служби в ДБР зараховується до страхового стажу, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу державної служби відповідно до закону. До працівників ДБР належать особи рядового і начальницького складу, державні службовці, працівники, які уклали трудовий договір із ДБР.

Директором ДБР, його першим заступником і заступником може бути громадянин України, не молодший 35 років, який: 1) має вищу юридичну освіту; 2) має стаж роботи в галузі права не менше десяти років (після здобуття вищої юридичної освіти); 3) має досвід роботи на керівних посадах не менше п'яти років; 4) володіє державною мовою; 5) не є членом жодної політичної партії; 6) не є і не був членом організації, забороненої законом або судом; 7) має високі моральні якості та бездоганну репутацію; 8) за станом здоров'я спроможний виконувати відповідні службові обов'язки. Директор ДБР, його перший заступник і заступник призначаються строком на п'ять

років. Одна і та сама особа не може обіймати ці посади більше двох строків підряд. Повноваження Директора ДБР, його першого заступника і заступника припиняються у зв'язку із закінченням строку повноважень або у разі: 1) подання письмової заяви про припинення повноважень за власним бажанням; 2) призначення чи обрання на іншу посаду за його згодою; 3) досягнення 65 років; 4) неможливості виконувати свої повноваження за станом здоров'я відповідно до висновку медичної комісії, що утворюється за рішенням Міністерства охорони здоров'я України; 5) набрання законної сили рішенням суду про визнання його недієздатним або про обмеження його цивільної дієздатності, про визнання його безвісно відсутнім чи про оголошення його померлим; 6) набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо нього у зв'язку із вчиненням злочину чи кримінального проступку (крім необережного кримінального проступку) або притягнення до адміністративної відповідальності за адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією; 7) припинення ним громадянства України або виїзду на постійне проживання за межі України; 8) смерті; 9) встановлення за результатами перевірки його декларації уповноваженою особою недостовірних відомостей щодо майнового стану і доходів; 10) набуття громадянства іншої держави. Директор ДБР призначається на посаду Президентом України за поданням Прем'єр-міністра України відповідно до подання комісії з проведення конкурсу на зайняття посади Директора ДБР; перший заступник та заступник Директора ДБР призначаються на посаду та звільняються з посади Директором ДБР за поданням Конкурсної комісії в порядку, передбаченому Законом України «Про Державне бюро розслідувань».

До складу Конкурсної комісії входять: 1) три особи, визначені Президентом України; 2) три особи, визначені Верховною Радою України за поданням комітету Верховної Ради України, до предмета відання якого належать організація та діяльність органів досудового розслідування; 3) три особи, визначені Кабінетом Міністрів України. Членами Конкурсної комісії

можуть бути особи, які мають бездоганну ділову репутацію, вищу юридичну освіту, високі професійні і моральні якості, суспільний авторитет. Директори територіальних органів, керівники підрозділів центрального апарату ДБР призначаються на посаду та звільняються з посади Директором ДБР за поданням Конкурсної комісії в порядку, передбаченому Законом України «Про Державне бюро розслідувань». На службу до ДБР приймаються на конкурсній основі в добровільному порядку (за контрактом) громадяни України, які спроможні за своїми особистими, діловими та моральними якостями, віком, освітнім і професійним рівнем та станом здоров'я ефективно виконувати відповідні службові обов'язки. Кваліфікаційні вимоги та критерії професійної придатності для зайняття посад у цих підрозділах затверджуються Директором ДБР. На посаду в ДБР не може бути призначена особа, якщо вона: 1) за рішенням суду визнана недієздатною або обмежена у цивільній дієздатності; 2) має судимість за вчинення злочину, не погашену або не зняту в установленому законом порядку (крім реабілітованої особи), або протягом останнього року притягувалася до адміністративної відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією; 3) у разі призначення матиме у прямому підпорядкуванні близьких їй осіб або буде прямо підпорядкована у зв'язку з виконанням повноважень близьким їй особам; 4) не пройшла спеціальну перевірку.

Призначення на посади у ДБР здійснюється за результатами відкритого конкурсу, що проводиться згідно Типового порядку проведення відкритого конкурсу для призначення на посади у ДБР. На зайняття посад в органі ДБР, що пов'язані із здійсненням оперативно-розшукової діяльності та державною таємницею, конкурс проводиться з урахуванням особливостей проведення закритого конкурсу, пов'язаних з питаннями державної таємниці, передбачених Порядком проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 р. № 246. Для проведення конкурсу в органі ДБР рішенням

Директора ДБР утворюється конкурсна комісія, затверджується її персональний склад. Конкурсна комісія утворюється у складі п'яти осіб і включає представників органу ДБР. До складу конкурсної комісії можуть залучатися представники громадських об'єднань, що діють відповідно до Закону України «Про громадські об'єднання», а також за письмовим клопотанням керівника органу ДБР можуть залучатися представники інших державних органів (за згодою).

Конкурс проводиться за такими етапами: – оголошення про проведення конкурсу; прийняття та розгляд поданих документів для участі в конкурсі; – кваліфікаційний іспит; – психофізіологічне дослідження із застосуванням поліграфа; – співбесіда; – визначення переможців конкурсу. Працівники ДБР не мають права: 1) бути членами і брати участь у створенні чи діяльності політичних партій; 2) бути повіреними третіх осіб у справах ДБР; 3) використовувати ДБР, його працівників та майно у партійних, групових чи особистих інтересах. На працівників ДБР розслідувань поширюються обмеження та вимоги, встановлені Законом України «Про запобігання корупції». При призначенні на посаду у ДБР особа повідомляється про можливість проведення щодо неї перевірки на доброчесність та моніторингу способу життя. До вступу на службу до ДБР, а також не рідше одного разу на рік під час проходження служби в ДБР працівники проходять психофізіологічне дослідження із застосуванням поліграфа. Особи, які не мають досвіду практичної роботи за спеціальністю, проходять обов'язкове стажування в ДБР строком від шести місяців до одного року. Порядок стажування визначається Директором ДБР.

Особа може бути звільнена з посади у ДБР за підсумками стажування, якщо вона не відповідає вимогам до працівників ДБР, передбаченим у Законі України «Про Державне бюро розслідувань». Трудові відносини працівників ДБР регулюються законодавством про працю, державну службу та укладеними трудовими договорами (контрактами). На державних службовців ДБР поширюється дія Закону України «Про державну службу». Посади

державних службовців ДБР відносяться до відповідних категорій посад державної служби в порядку, встановленому законодавством.

Порядок присвоєння спеціальних звань начальницького складу ДБР та їх співвідношення з іншими спеціальними, а також військовими званнями і рангами державних службовців затверджується Кабінетом Міністрів України. Працівники ДБР регулярно, але не рідше одного разу на два роки, проходять обов'язкове підвищення кваліфікації. Працівники ДБР, до повноважень яких входять виявлення, розкриття і розслідування злочинів, віднесених до підслідності ДБР, проходять перепідготовку або підвищення кваліфікації за спеціальними програмами, у тому числі за кордоном.

Працівники ДБР самостійно приймають рішення в межах своїх повноважень, визначених Законом України «Про Державне бюро розслідувань» та іншими законами, і за свої протиправні дії чи бездіяльність несуть відповідальність згідно із законом. У разі порушення працівником ДБР під час виконання ним своїх службових обов'язків прав чи свобод людини або громадянина ДБР у межах своєї компетенції вживає заходів із поновлення цих прав чи свобод, відшкодування завданої матеріальної і моральної шкоди та притягнення винних до відповідальності.

Для розгляду питань застосування дисциплінарних стягнень до працівників ДБР утворюється Дисциплінарна комісія у складі п'яти осіб. До складу Дисциплінарної комісії входять три особи, визначені Радою громадського контролю при ДБР. Склад та положення про Дисциплінарну комісію затверджуються Директором ДБР на основі Типового положення про Дисциплінарну комісію центрального органу виконавчої влади, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

5. Антикорупційна служба — публічна служба в державних правоохоронних органах, основним завданням якої є запобігання і розкриття корупційних правопорушень. До цього виду публічної служби відноситься служба у Національному антикорупційному бюро України (НАБУ) — державному правоохоронному органі, на який покладається попередження,

виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних правопорушень, віднесених до його підслідності, а також запобігання вчиненню нових. Завданням цього органу є протидія кримінальним корупційним правопорушенням, що вчинені вищими посадовими особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та становлять загрозу національній безпеці. НАБУ утворюється Президентом України відповідно до Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» та інших законів України. Керівництво діяльністю НАБУ здійснює його Директор, який призначається на посаду та звільняється з посади Президентом України в порядку, визначеному Законом України «Про Національне антикорупційне бюро». Верховна Рада України за наявності відповідних підстав, за пропозицією не менш як третини народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України може прийняти рішення про звільнення Директора НАБУ з посади.

Директором НАБУ може бути громадянин України, який має вищу юридичну освіту, стаж роботи в галузі права не менше десяти років, досвід роботи на керівних посадах в органах влади, установах, організаціях, у тому числі за кордоном, або міжнародних організаціях не менше ніж п'ять років, володіє державною мовою та здатний за своїми діловими та моральними якостями, освітнім і професійним рівнем, станом здоров'я виконувати відповідні службові обов'язки. Не може бути призначена на посаду Директора НАБУ особа, яка:

- впродовж двох років до подання заяви на участь у конкурсі на зайняття цієї посади, незалежно від тривалості, входила до складу керівних органів політичної партії або знаходилася у трудових чи інших договірних відносинах з політичною партією;
- не відповідає обмеженням, передбаченим Законом України «Про Національне антикорупційне бюро»;

– не пройшла перевірку у порядку, встановленому Законом України «Про очищення влади», з метою відновлення довіри до влади та створення умов для побудови нової системи органів влади відповідно до європейських стандартів. Директор Національного бюро призначається строком на сім років. Одна і та ж особа не може обіймати цю посаду два строки підряд. Повноваження Директора Національного бюро припиняються у зв'язку із закінченням строку його повноважень або смертю. Директор Національного бюро звільняється з посади в разі: 1) подання письмової заяви про припинення повноважень за власним бажанням; 2) призначення чи обрання на іншу посаду за його згодою; 3) досягнення шістдесяти п'яти років; 4) неможливості виконувати свої повноваження за станом здоров'я відповідно до висновку медичної комісії, що створюється за рішенням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я; 5) набрання законної сили рішенням суду про визнання його недієздатним або обмеження його цивільної дієздатності, визнання його безвісно відсутнім чи оголошення його померлим; 6) набрання законної сили обвинувальним вироком суду стосовно нього; 7) припинення його громадянства України або виїзду на постійне місце проживання за межі України; 8) невідповідності обмеженням щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності, передбаченими Законом України «Про запобігання корупції», встановленим рішенням суду, що набрало законної сили; 9) невчасного подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; 10) набуття громадянства іншої держави; 11) наявності висновку комісії з проведення незалежної оцінки (аудиту) діяльності НАБУ, передбаченої статтею 26 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» про неефективність діяльності НАБУ та неналежне виконання обов'язків його Директором.

Кандидати на посаду Директора НАБУ визначаються комісією з проведення конкурсу на зайняття посади Директора НАБУ відповідно до

результатів відкритого конкурсного відбору на зайняття цієї посади. Участь у конкурсі можуть брати особи, що відповідають вимогам, визначеним у Законі України «Про Національне антикорупційне бюро». Організацію та проведення конкурсу здійснює Конкурсна комісія, до складу якої входять: 1) три особи, яких визначає Президент України; 2) три особи, яких визначає Кабінет Міністрів України; 3) три особи, яких визначає Верховна Рада України. Членами Конкурсної комісії можуть бути особи, які мають бездоганну ділову репутацію, високі професійні та моральні якості, суспільний авторитет. Не можуть бути членами Комісії особи, зазначені в Законі України «Про Національне антикорупційне бюро», та особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, відповідно до Закону України «Про запобігання корупції». Конкурсна комісія вважається повноважною в разі затвердження в її складі не менше шести осіб. Відібрані Конкурсною комісією два або три кандидати подаються на розгляд Президенту України. Президент України призначає на посаду Директора Національного бюро одного з відібраних Конкурсною комісією кандидатів протягом десяти днів з дня внесення Конкурсною комісією відповідного подання. Директори територіальних управлінь НАБУ призначаються на посаду та звільняються з посади Директором НАБУ. До працівників Національного бюро належать особи начальницького складу, державні службовці та інші працівники, які працюють за трудовими договорами в НАБУ.

Особами начальницького складу є працівники підрозділів швидкого реагування, захисту учасників кримінального судочинства та забезпечення безпеки працівників відповідно до Закону України «Про Національне антикорупційне бюро», оперативно-технічних підрозділів НАБУ. Оперативно-розшукову діяльність та досудове розслідування у кримінальних провадженнях щодо злочинів, віднесених законом до підслідності НАБУ, а також в інших справах, витребуваних до НАБУ прокурором, що здійснює нагляд за додержанням законів під час проведення оперативнорозшукової

діяльності, досудового розслідування працівниками Національного бюро, проводять старші детективи та детективи НАБУ, які є державними службовцями. Час проходження служби в НАБУ зараховується до страхового стажу, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу державної служби відповідно до закону. Особа не може бути призначена на посаду в НАБУ, якщо вона: 1) за рішенням суду визнана недієздатною або її дієздатність обмежена; 2) має судимість за вчинення злочину, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку (крім реабілітованої особи), або на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення корупційного правопорушення, або притягалася судом до відповідальності за вчинення умисного злочину; 3) відповідно до вироку суду, що набрав законної сили, позбавлена права займатися діяльністю, пов'язаною з виконанням функцій держави, або обіймати певні посади; 4) має громадянство іншої держави; 5) у разі призначення буде безпосередньо підпорядкована особі, яка є її близькою особою відповідно до Закону України «Про запобігання корупції»; 6) не пройшла спеціальну перевірку; 7) не пройшла перевірку і стосовно неї встановлено заборону відповідно до Закону України «Про очищення влади»; 8) не подала передбачену Законом України «Про запобігання корупції» декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, або якщо внаслідок перевірки цієї декларації підрозділом внутрішнього контролю НАБУ виявлено відображення в декларації недостовірних відомостей щодо майна (активів), доходів, видатків та фінансових зобов'язань, розмір (вартість) яких перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня календарного року. Директор НАБУ утворює конкурсні комісії, які проводять конкурс на зайняття вакантних посад у НАБУ. Директор Національного бюро включає до складу конкурсної комісії представників, визначених Радою громадського контролю при НАБУ (не більше трьох осіб у складі однієї конкурсної комісії). Положення про конкурсні комісії та регламент їх роботи визначаються Директором НАБУ.

Повідомлення про оголошення конкурсу на зайняття посади у НАБУ розміщується на офіційному веб-сайті НАБУ не пізніше ніж за десять днів до завершення строку подання заяв на участь у конкурсі. Конкурс на зайняття посад у НАБУ передбачає складання кваліфікаційного іспиту (тестування) та проведення співбесіди. На службу до НАБУ приймаються на конкурсній, добровільній, контрактній основі громадяни України, які спроможні за своїми особистими, діловими та моральними якостями, віком, освітнім і професійним рівнем та станом здоров'я ефективно виконувати відповідні службові обов'язки. Кваліфікаційні вимоги до професійної придатності визначаються Директором НАБУ.

Призначення на посади у НАБУ здійснюється виключно за результатами відкритого конкурсу, що проводиться в порядку, визначеному Директором НАБУ, крім призначення на посади першого заступника та заступників Директора НАБУ. Громадяни України, які вперше зараховуються на посади начальницького складу НАБУ та у відповідних випадках пройшли встановлений строк випробування, складають присягу такого змісту: «Я (прізвище, ім'я, по батькові), вступаючи на службу до Національного антикорупційного бюро України, усвідомлюючи свою високу відповідальність, клянуся завжди залишатися відданим Українському народові, неухильно додержуватися Конституції та законів України, поважати та охороняти права, свободи і законні інтереси людини і громадянина, честь держави, бути чесним, сумлінним і дисциплінованим, зберігати державну та іншу охоронювану законом таємницю». Особа начальницького складу НАБУ підписує текст присяги, який зберігається в її особовій справі. Порядок складення присяги визначається Директором НАБУ.

Стосовно працівників НАБУ встановлені відповідні обмеження. Зокрема, вони не мають права: 1) бути членами чи брати участь у створенні чи діяльності політичних партій, організовувати або брати участь у страйках; 2) бути повіреними третіх осіб у справах НАБУ; 3) використовувати НАБУ,

його працівників та майно у партійних, групових чи особистих інтересах. На працівників НАБУ поширюються інші обмеження та вимоги, встановлені Законом України «Про запобігання корупції». При призначенні на посаду у НАБУ особа повідомляється про можливість проведення щодо неї перевірки на доброчесність та моніторингу способу життя, який здійснюється підрозділами внутрішнього контролю з метою встановлення відповідності рівня життя працівника майну і доходам цього працівника та його членів сім'ї згідно з декларацією особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, що подається ним відповідно до закону. Порядок здійснення моніторингу способу життя працівників НАБУ визначається Директором НАБУ.

Моніторинг способу життя здійснюється із дотриманням законодавства про захист персональних даних та не повинен передбачати надмірного втручання у право на недоторканність особистого і сімейного життя особи. Встановлення невідповідності рівня життя працівника НАБУ майну і доходам цього працівника та його членів сім'ї є підставою для притягнення його до дисциплінарної відповідальності. Особи, які не мають попереднього досвіду роботи в державних органах на посадах, пов'язаних з оперативно-розшуковою діяльністю, проведенням досудового розслідування, після проходження конкурсу на зайняття посади детектива проходять обов'язкове стажування в НАБУ строком до одного року. Порядок стажування в НАБУ визначається положенням, яке затверджується Директором НАБУ. Особа може бути звільнена з посади НАБУ за підсумками стажування, якщо вона не відповідає вимогам щодо працівників НАБУ.

Працівники НАБУ за свої протиправні дії чи бездіяльність несуть дисциплінарну, цивільно-правову, адміністративну або кримінальну відповідальність. Працівники НАБУ самостійно приймають рішення в межах своїх повноважень. Вони зобов'язані відмовитися від виконання будь-яких наказів, розпоряджень або вказівок, які суперечать законодавству, а також

вжити інших заходів, передбачених законом. У разі порушення працівником НАБУ під час виконання ним своїх службових обов'язків прав чи свобод особи НАБУ вживає в межах своєї компетенції заходів із поновлення цих прав і свобод, відшкодування завданої матеріальної і моральної шкоди, притягнення винних до юридичної відповідальності.

Працівники НАБУ під час виконання покладених на них обов'язків є представниками влади, діють від імені держави і перебувають під її захистом. Ніхто, за винятком уповноважених посадових осіб державних органів у передбачених законами випадках, не має права втручатися в їхню законну діяльність. В інтересах забезпечення особистої безпеки працівників НАБУ та членів їхніх сімей не допускається розголошення в засобах масової інформації відомостей про місце проживання цих осіб. Відомості про проходження служби працівниками НАБУ надаються з дозволу Директора НАБУ або його заступника. Працівник НАБУ, який відповідно до цього Закону повідомив про протиправні дії чи бездіяльність іншого працівника НАБУ, не може бути звільнений з посади або бути змушений до такого звільнення, притягнутий до відповідальності чи іншим чином переслідуватися за таке повідомлення, крім випадку притягнення до відповідальності за завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину.

Посадовим особам НАБУ забороняється розголошувати відомості про працівників НАБУ, які повідомили про порушення. На осіб начальницького складу НАБУ поширюється положення про проходження служби рядовим і начальницьким складом органів внутрішніх справ та Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України. Трудові відносини працівників НАБУ регулюються законодавством про працю, державну службу та укладеними трудовими договорами (контрактами). На спеціалістів НАБУ, які не мають спеціальних звань, поширюється дія Закону України «Про державну службу». Посади спеціалістів НАБУ відносяться до відповідних категорій посад працівників апарату міністерства, іншого центрального органу

виконавчої влади, їх територіальних органів у порядку, встановленому законодавством. Працівники НАБУ регулярно, але не рідше одного разу на два роки, проходять обов'язкове підвищення кваліфікації.

Особам начальницького складу НАБУ встановлюються такі спеціальні звання:

1) середній начальницький склад:

- лейтенант НАБУ;
- старший лейтенант НАБУ;
- капітан НАБУ;

2) старший начальницький склад:

- майор НАБУ;
- підполковник НАБУ;
- полковник НАБУ.